

Νεανικά Ἀγκυροβολήματα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΘΕΡΑΠΥΤΝΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΕΥΧΟΣ 61ο ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2011

Κατηχητικά κεφάλαια (Θεία Λειτουργία δ')

Μιλώντας για τη Θεία Λειτουργία στο πλαίσιο της κατήχησης θα πρέπει να διευκρινίσουμε δύο πράγματα. Το πρώτο αφορά το «τεχνικό» μέρος της Θείας Λειτουργίας, δηλ. τη δομή¹, την γλώσσα, τα σύμβολα και τους συμβολισμούς που υπάρχουν σ' αυτήν, το χώρο τέλεσης κ.λπ. Το δεύτερο αφορά το περιεχόμενο, τι είναι στην ουσία της ή Θεία Λειτουργία. Αυτό που πρωταρχικά πρέπει να διευκρινίσουμε, μιλώντας για τον τύπο και την ουσία της Θείας Λειτουργίας, είναι ο τρόπος κατανόησης και πρόσκτησης των ὧσων ἔχει να μᾶς προσφέρει ή Θ.Λ. καθώς και τί ἀκριβῶς μᾶς προσφέρει.

Ἔνας ἀπὸ τοὺς χαρακτηρισμοὺς ποὺ ἔχουν δοθεῖ στὴ χριστιανικὴ λατρεία γενικὰ ἀλλὰ καὶ στὴ Θ.Λ. εἰδικότερα εἶναι καὶ

ὁ χαρακτηρισμὸς «λογικὴ λατρεία». Ἄς δοῦμε πολὺ σύντομα τί σημαίνει «λόγος» καὶ «λογικὴ λατρεία». Ἡ ἔννοια τοῦ λόγου καὶ τῆς λογικότητας ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας ὡς τίς μέρες μας ἔχει ἀποκτήσει πολλὲς καὶ διαφορετικὲς

σημασίες. Ἀπὸ δυνατότητα μετοχής στὸν κοινὸ λόγο τῆς ζωῆς ποὺ βιώνεται ὡς κοινωνία ζωῆς ἔφθασε νὰ σημαίνει τὴν ἰκανότητα τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀτόμου νὰ κατανοεῖ (αὐτὸς μόνος) τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ νοῦ, τὴ λογικὴ

του. Στὴ βιβλικὴ καὶ πατερικὴ παράδοση βέβαια ὑπάρχει σαφὴς διάκριση ἀνάμεσα στὴν καρδιά καὶ τὸν λόγο, τὸ νοῦ καὶ τὴν διάνοια². Στὴ σημερινὴ γλώσσα ὁμῶς ὁ λόγος ταυτίζεται μὲ τὸ νοῦ καὶ τὰ δύο μαζὶ δηλώνουν τὴν ἐγκεφαλικὴ ἐνέργεια, τὴ διάνοια.

Ο χαρακτηρισμός της Θ.Λ. ως λογικής λατρείας έκανε και κάνει πολλούς να θεωρούν ότι από τη λογική-διανοητική κατανόηση των όσων λέγονται και γίνονται εξαρτάται ή γνώση και ή ουσιαστική μετοχή μας στα δρώμενα (από εκεί πηγάζει και το αίτημα για τη μετάφραση των λειτουργικών κειμένων). Βέβαια, οι ίδιοι άνθρωποι μιλούν παράλληλα για το υπέρλογο του μυστηρίου, το οποίο προσεγγίζεται καρδιακά και όχι λογικά, χωρίς όμως να διευκρινίζεται σε τί διαφέρει ή καρδιακή αυτή προσέγγιση από την συναισθηματική (ψυχική) προσέγγιση.

Με αυτά που λέω δεν απορρίπτω τη λογική, τη διάνοια από τη λατρεία του Θεού αφού με όλο μας τὸ εἶναι, «ὄλη ψυχὴ καὶ διανοία, καὶ καρδιά...καὶ χεῖλεσι...» μετέχομε στη λατρεία του Θεού. Καθετὶ ἔχει τὴ θέση του καὶ τὴν προσφορά του. Ἄλλο πράγμα ὅμως ἡ λογικὴ-διανοητικὴ λατρεία (προσευχὴ) καὶ ἄλλο ἡ καρδιακὴ-νοερὴ λατρεία (προσευχὴ). Ἄλλοι οἱ καρποὶ τῆς πρώτης καὶ ἄλλοι τῆς δευτέρας. Τὴ διάκριση αὐτὴ με λίγο διαφορετικὴ ὀρολογία κάνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγοντας: «προσεύξομαι τῷ πνεύματι προσεύξομαι καὶ τῷ νοῦ...»³.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὸ τί κάνει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, ὁ ὁποῖος ὡς ἔλλογος πού εἶναι, ὡς εἰκόνα τοῦ Λόγου, προσφέρει «λογικὴ» λατρεία στὸ Θεό, πρέπει νὰ δοῦμε τὴν ἔννοια τῆς λογικότητας ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Λατρευομένου. Κέντρο τῆς λατρείας καὶ ἰδιαίτερα τῆς Θ.Λ. εἶναι ὁ Λόγος⁴ τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ χριστιανικὴ λατρεία ὀνομάζεται καὶ εἶναι «λογικὴ» λατρεία, ὄχι ἐγκεφαλικὴ. Καὶ πάλι

ἡ λατρευτικὴ γνώση τοῦ Χριστοῦ γίνεται ἐν μέρει μέσα ἀπὸ ὅσα λέγονται γιὰ τὸν Χριστό - ἀπὸ αὐτοὺς πού ἔφθασαν στὴ θέωση- μέσα ἀπὸ τοὺς ὕμνους, τὶς εὐχὲς κ.λπ. πού καταλαβαίνει καὶ τὸ μυαλό, ἀλλὰ ἡ ἀληθινὴ γνώση ἔρχεται πέρα ἀπὸ λόγια καὶ ἔννοιες μέσα ἀπὸ τὴν κάθαρση τῆς καρδιάς καὶ τῆς καρδιακῆς μετὴ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐμπειρίας⁵.

Δύο λόγια τώρα ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο, ἐπειδὴ ἔχω ὑπερβεί τὰ ὅρια τοῦ προλογίσματος. Ἡ Θ. Λ. δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ μεταφέρει μηνύματα καὶ ἰδέες γιὰ νὰ γίνει ὁ κόσμος καλύτερος. Δὲ θέλει νὰ περάσει ἠθικὰ διδάγματα.

Δὲ θέλει κἄν νὰ διδάξει. Θέλει νὰ προσλάβει θεραπευτικὰ καὶ νὰ μεταμορφώσει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμο, ὅπως φαίνεται νὰ γίνεται στὸ παραμῦθι πού ἀκολουθεῖ.

παπα-Νικόλας Ἀλεξάκης

1. Αὐτὴ τὴν πτυχὴ θέλει νὰ φωτίσει τὸ κείμενο πού σχολιάζει τὸ Α' μέρος τῆς Θ.Λ.

2. Περισσότερα στὸ βιβλίο τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ἱεροθέου «Εμπειρικὴ Δογματικὴ», τ. Β', σελ. 153 κ.έ.

3. Α' Κορ. 14,15.

4. Ὀνομάζεται Λόγος τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος γιατί στὴ λέξη Λόγος περιέχονται τὰ τρία θεμελιώδη ἐρωτήματα. Ποιὰ εἶναι: α. ἡ αἰτία, β. ὁ τρόπος καὶ γ. ὁ σκοπὸς τῆς ὑπαρξῆς. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Χριστοῦ εἶναι: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. 14,6).

5. «οὐδέεις δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ...» (Α' Κορ. 12,3-4).

Ἡ Θεία Λειτουργία

Ἡ λέξη Λειτουργία εἶναι ἀρχαία καί σημαίνει κάθε ἔργο πού γινόταν γιά τό λαό. Στήν Ἐκκλησία μας ἐπικράτησε νά λέγεται Λειτουργία ἡ τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Οἱ Θεῖες Λειτουργίες πού γράφτηκαν εἶναι: τοῦ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, τοῦ Ἀπ. Μάρκου, τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί τῶν Προηγιασμένων Δώρων.

Ἡ Θεία Λειτουργία χωρίζεται σέ Προσκομιδή, Λειτουργία τῶν Κατηχομένων καί Λειτουργία τῶν πιστῶν.

Μετά τήν Προσκομιδή καί μέ τούς συμβολισμούς πού περιέχει, ὅπως εἶδαμε στό προηγούμενο τεῦχος, εἰσερχόμαστε στή Θεία Λειτουργία.

Δοξολογία: «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Μ' αὐτή τή δοξολογία ἀρχίζει ὁ ἱερέας τή Λειτουργία. Γιατί οἱ εὐγνώμονες δούλοι τό ἴδιο κάνουν ὅταν παρουσιάζονται στόν κύριό τους. Πρῶτα τόν ἐγκωμιάζουν καί ἔπειτα παρακαλοῦν γιά τίς δικές τους ὑποθέσεις.

Εἰρηνικά: «Ἵπέρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης καί τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Ἡ πρώτη αἴτηση τοῦ ἱερέα εἶναι γιά τήν εἰρήνην τῆς καρδιάς μας, πού εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση τήν ὥρα τῆς προσευχῆς. Στή συνέχεια παρακαλοῦμε γιά τήν Ἐκκλησία, τό κράτος, τούς ἄρχοντες, γιά ὅλους γενικά τούς ἀνθρώπους. Δέν προσευχόμαστε μόνο γιά τήν ψυχή, ἀλλά καί γιά τά ἀναγκαῖα ὑλικά ἀγαθά, ἀφοῦ ὁ Θεός εἶναι ὁ αἴτιος καί ὁ χορηγός ὅλων.

Ἀντίφωνα: Ἐπειτα ἀρχίζουν οἱ ψαλμωδίες πού περιέχουν θεόπνευστα λόγια ἀπό τούς Προφῆτες. Μᾶς προετοιμάζουν γιά τό μυστήριο. Μᾶς θυμίζουν τά πρῶτα

χρόνια τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στή γῆ, τότε πού Ἐκεῖνος δέν φαινόταν ἀκόμα στόν πολύ κόσμο καί γι' αὐτό ἦταν ἀπαραίτητα τά προφητικά λόγια.

Μικρὴ Εἴσοδος: Τήν ὥρα πού ψάλλεται τό τρίτο ἀντίφωνο γίνεται ἡ εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου μέ τή συνοδεία λαμπάδων. Ἡ μικρὴ εἴσοδος συμβολίζει τή δημόσια ἐμφάνιση καί τήν ἀρχή τοῦ κηρυγματικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Π' αὐτό καί ἡ λαμπάδα συμβολίζει τόν Τίμιο Πρόδρομο, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδειξε τόν ἀμνό τοῦ Θεοῦ.

Τρισάγιος Ὕμνος: «Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς».

Ψάλλουμε τόν τρισάγιο ὕμνο μετά τήν εἴσοδο τοῦ Εὐαγγελίου, γιά νά διακηρύξουμε πῶς μέ τήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, ἄγγελοι καί ἄνθρωποι ἐνώθησαν καί ἀποτελοῦν πλέον μία Ἐκκλησία.

Ἀναγνώσματα: Ἀμέσως μετά ὁ ἱερέας μᾶς παραγγέλει μέ τό «πρόσχωμεν», νά ἔχουμε προσηλωμένο τό νοῦ μας σέ ἐκεῖνα πού θά ἀκολουθήσουν. Καί μέ τό «Σοφία» ὑπενθυμίζει στούς πιστούς, ὅτι πρέπει νά παρακολουθοῦμε τή λειτουργία μέ καλούς καί καθαρούς λογισμούς, γιά νά μὴν χάνομε ἄδικα τόν καιρό μας. Ἡ ἐκφώνηση «ὀρθοί» θέλει νά μᾶς πεί, ὅτι μπροστά στό Θεό νά στεκόμαστε

πρόθυμοι, με εὐλάβεια καὶ ζήλο πολύ. Ὑστερα ἀπὸ αὐτὲς τίς ἐκφωνήσεις διαβάξεται τὸ Ἀποστολικὸ καὶ Εὐαγγελικὸ Ἀνάγνωσμα, πού εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου καὶ ὅσα πρόσταξε τοὺς Ἀποστόλους νὰ κηρύξουν.

Δεήσεις ὑπὲρ τῶν Κατηχομένων: Πρόκειται γιὰ εὐχές, γιὰ ἐκείνους πού βρίσκονταν ἀκόμα στὸ στάδιο

τῆς κατήχησης καὶ δὲν εἶχαν βαπτιστεῖ ἀκόμα. Μετὰ ἀπὸ αὐτὲς τίς εὐχές ἀποχωροῦσαν οἱ κατηχομένοι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μαζί τους ἐκείνοι πού εἶχαν ὑποπέσει σὲ βαριά ἁμαρτήματα. Μετὰ τὴν ἀποχώρησή τους ἀρχίζει τὸ τρίτο μέρος τῆς Θείας Λειτουργίας, δηλ. ἡ Λειτουργία τῶν πιστῶν, πού θὰ ἀναφερθοῦμε στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

Ποιὸς ὅμως εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ὁ στόχος τῆς λατρείας γενικότερα καὶ εἰδικότερα τῆς Θείας Λειτουργίας. Τί συνέπειες εἶχε καὶ ἔχει στὴ ζωὴ μας; Τί προεκτάσεις ἔχει σ' ὅλες τίς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς μας;

Ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ ἐνώνει ὀργανικά καὶ προσωπικά ὅλους τοὺς πιστοὺς μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, νὰ ζεῖ ὁ Χριστὸς μέσα σ' αὐτούς.

Ἡ ἀποστολή ἐπίσης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ δημιουργήσῃ σὲ καθένα μέλος τὴν πεποίθηση, ὅτι τὴν κανονικὴ κατάσταση τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας, ἀποτελοῦν ἡ ἀθανασία καὶ ἡ αἰωνιότητα, καὶ ὅχι ἡ χρονικότητα καὶ ἡ θνητότητα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεανθρώπινη αἰωνιότητα ἐνσαρκωμένη στὰ ὅρια τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου. Βρίσκεται στὸν κόσμο αὐτό, ἀλλὰ δὲν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰω. 18,36).

Οἱ μέθοδοι τῆς πανανθρώπινης ἔνωσης ὅλων τῶν ἀνθρώπων στὸ πρόσωπο τοῦ

Χριστοῦ, ἔχουν δοθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, καὶ εἶναι τὰ μυστήρια. Ἰδιαίτερα δέ, μὲ τὸ μυστήριο τῆς Θείας Λειτουργίας, μὲ τὸ ὁποῖο ἐνώνεται ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ Χριστό καὶ μὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς. Ἔτσι οἱ ἱερεῖς ἀκολουθίεις ὄχι μόνο μᾶς ἀνοίγουν παράθυρα πρὸς τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἀλλὰ μᾶς μεταποιοῦν σὲ ἀνθρώπους μετανοίας, κατανύξεως, ἀγάπης. Κυρίως ἡ Θεία Λειτουργία ἀποτελεῖ πνευματικὴ πανδαισία. Μὲ τὴ Θεία Μετάληψη, γιὰ τὴν ὁποία μιλήσουμε στὸ ἐπόμενο τεῦχος, εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ, εἰρηνεύει ὁ νοῦς, ἡμερᾶναι τὸ σῶμα, τρέφεται καὶ ἰσορροπεῖ ὅλη ἡ προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ τὴν ἀγιοποίηση τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Λειτουργίας, οἱ Ἅγιοι Πατέρες (Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Μέγας Βασίλειος), ἔχουν συναρμόσει τὴν ἔκφραση τοῦ κτιστοῦ καὶ τοῦ ἀκτίστου, μὲ ὄρους θεολογικούς, ψυχολογικούς, ἀνθρωπολογικούς καὶ παιδαγωγικούς.

Μέσα ἀπὸ τὴ Θεία Λειτουργία σφυρηλατεῖται ἡ ἐνότητα μὲ τὸ Θεό καὶ μὲ τοὺς συνανθρώπους, ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ διαφυλάξῃ τὸν ἑαυτὸ του στὴν ἀγιότητα, ζεῖ ὁ ἴδιος προσωπικά τὸ Χριστό, σάν τὴν ἐνότητα τῆς προσωπικότητάς του καὶ τὴν οὐσία τῆς ἐνότητάς του μὲ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Ἁγίου Σώματος τοῦ

Χριστού, την Ἐκκλησία. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐνότητος ὑπῆρξαν ἀπό τὰ παλαιότερα χρόνια οἱ ἀγάπες, ἡ κοινοκτημοσύνη, ὁ κοινοτισμός καί τόσα ἄλλα. Ἐπίσης, μέσα ἀπό τή Λειτουργία πηγάζει ἕνας πολιτισμός ὀλόκληρος, πού λίγοι μποροῦν νά ψηλαφήσουν. Ὁ ἄφθονος καί ἐμμελής τέλειος ἑλληνικός λόγος, πού ἐκφράζεται μέ τή μουσική μέ τὰ πολλά διαστήματα, τὰ ποικίλα θεανθρώπινα σύμβολα, τὰ ἱερά σκευή, τίς ἅγιες εἰκόνες, τὰ ἱερατικά ἀρχιτεκτονικά μνημεῖα (ἱερούς ναοῦς, μονές) καί κάθε μορφῆς τέχνη τῆς Ἐκκλησίας

ἐκφράζουν μιὰ λογική, ἕνα λαϊκό πολιτισμό, ἄγνωστο στους πολλούς, ἕνα πολιτισμό πού ἐκφράζει αὐτήν τήν ἐνότητα, τήν ἁρμονία, τό μέτρο.

Ἔτσι λοιπόν ἡ Θεία Λειτουργία, προσλαμβάνει τὰ ἐπίγεια καί καθημερινά, χωρίς νά ἐγκλωβίζεται σ' αὐτά καί τὰ κάνει νά μαρτυροῦν ὅλα, ὄχι τόν κόσμο τῶν αἰσθήσεων καί τῶν συγκινήσεων, ἀλλά τό κόσμο ἐλευθερωμένο ἀπό τήν ἁμαρτία, ἀνακαινισμένο «ἐν Θεῷ», πλημμυρισμένο μέ τό φῶς καί τή μαρτυρία τῆς Ἀναστάσεως.

*Γεώργιος Ζωγραφίνης,
Θεολόγος καθηγητής*

Ἡ Λαμπρινή πού ἔγινε Σουλτάνα

«Μιά φορά ἐπάνω στ' Ἄγραφα ἦταν μιὰ τσομπανοικογένεια, ὁ γεροτσομπάνος, ἡ γριά τσομπάνισσα κι εἶχαν μιὰ κόρη προκομμένη, τή Λαμπρινή. Ἡ Λαμπρινή, ἐπειδή τὰ γονικά τῆς εἶχαν γεράσει, ἔβγαζε τὰ πρόβατα στό βουνό μόνη τῆς καί τὰ βοσκοῦσε. Κάθε βράδυ τὰ γύριζε, τάρμεγε καί τὰ ἔκλεινε στό μανδρί. Ὑστερα ἄναβε τό καντηλάκι τῆς στό εἰκόνισμα καί ἔπιανε τό κέντημα καί τό γνέσιμο. Κάθε Σάββατο ἔβαζε κάρβουνα στό λιβανιστήρι καί λιβάνιζε τό σπίτι καί τό μαντρί.

Ἐνα Σάββατο ἐκεῖ πού μῆθε στή μάντρα καί λιβάνιζε τὰ πρόβατα, ἕνα καρβουνάκι τινάχθηκε κι ἔπεσε πάνω σ' ἕνα μικρό νεογέννητο ἀρνάκι.

Ἡ Λαμπρινή δέν τό πρόσεξε καί βγήκε ἀπ' τή μάντρα. Τήν ἄλλη μέρα ὅμως, ὅταν μῆθε στή μάντρα νά ταῖσει τὰ πρόβατα, βλέπει ἕνα ἀρνάκι ὀλόχρυσο. Τάχασε ἀπ' τήν ὁμορφιά του ἡ Λαμπρινή κι ἔτρεξε νά τό πεί στους γονεῖς τῆς.

Τό εἶδαν οἱ γονεῖς τῆς, θαμπώθηκαν κι αὐτοῖς ἀπ' τήν ὁμορφιά του καί τότε ὁ πατέρας τῆς τοῦς εἶπε:

-Αὐτό εἶναι ἢ σημάδι θεϊκό ἢ πειρα-

σμός τοῦ διαβόλου. Ὅπως κι ἂν ἔχει τό πρᾶγμα ὅμως, τό χρυσό ἀρνί δέν πρέπει νά μείνει στό κοπάδι μας, δέν μᾶς ταιριάζει.

-Μπορεῖ νά εἶναι κανένα καλό σημάδι γιά τήν τύχη τῆς Λαμπρινῆς μας, εἶπε ἡ μάνα τῆς. Ποιός, ξέρεῖ ἂν ἡ τύχη τῆς θά εἶναι χρυσή;

-Ἐγώ λέω νά τό στείλωμε πεσκεῖσι στό βασιλιά τό χρυσό ἀρνί, κι ὅποια εἶναι ἡ τύχη τῆς κόρης μας, θά φανεῖ.

Ἔτσι ἀποφάσισαν καί τήν ἄλλη μέρα παίρνει ἡ Λαμπρινή τό κοπάδι τῆς μέ τό χρυσό ἀρνί καί τό φέρνει στό παλάτι. Χτυπάει τήν πόρτα καί ζητάει νά ἰδεῖ τή μάνα τοῦ σουλτάνου (Βλέπεις ἦταν ἡ ἐποχή, πού εἶχαμε σουλτάνο στό βασίλειο) καί τῆς δείχνει τό χρυσό ἀρνί. Ἐκεῖνη τρελάθηκε ἀπ' τήν ὁμορφιά του καί ζήτησε νά τό ἀγοράσει.

-Ἐγώ χάρισμα τό φέρνω στόν πολυχρονεμένο, λέει ἡ Λαμπρινή.

Δέχτηκε τό χάρισμα ἡ μάνα τοῦ σουλτάνου καί κράτησε καί τή Λαμπρινή γιά βασιλική τσομπάνισσα μαζί μέ τό κοπάδι τῆς.

Τώρα ἡ Λαμπρινή ἔβουσκε τό κοπάδι

της στά βασιλικά λιβάδια και κάθε Σάββατο έπήγαινε στο σπίτι της κι έφερνε στους γονείς της απ' όλα τὰ καλά του παλατιού. Τὴν ἄλλη μέρα, πού ἦταν Κυριακή, πήγαιναν κι οἱ τρεῖς στή λειτουργία κι ὕστερα ἡ Λαμπρινή ξαναγύριζε στο παλάτι. Οἱ γονεῖς της ἦταν πολὺ εὐχαριστημένοι, πού καλοπερνοῦσαν σὰ γηρατειά τους κι ἔλυπονταν, πού δέν εἶχαν ἄλλο τίποτε νὰ δώσουν στή θυγατέρα τους ἐκτός απ' αὐτό τό κοπάδι.

- Πῶς δέν ἔχομε! Λέει τότε ἡ μάννα της.

Νά τῆς δώσομε τὴν εὐχή μας και καμιά συμβουλή καλή.

- Δίκιο ἔχεις, λέει ὁ πατέρας της και τῆς εὐχήθηκαν νά ναι ἡ τύχη της βασιλική και τῆ συμβούλεψαν ἀκόμα ποτέ νὰ μὴ λείπει απ' τῆ λειτουργία, ὅσα ἐμπόδια κι ἂν ἔχει.

Ἐκεῖ τὴν Κυριακή τοὺς ἐχαιρέτισε πάλι ἡ Λαμπρινή κι ἔφυγε νὰ γυρίσει στο παλάτι. Ἐβόσκε τό κοπάδι της κι ἦταν καλή και ταχτική και ὁμορφὴ μέ τίς ἀρετές της και τὴν εὐχή τῶν γονιῶν της. Κάποτε ὁμως μιά δούλα τοῦ παλατιοῦ τῆ φθόνησε στή μάννα τοῦ σουλτάνου ὅτι τάχα ἦρθε στο παλάτι, γιὰ νὰ ξελογοιάσει τό γιό της και νὰ τόν ἀλλαξοπιστήσει. Ἡ βασίλισσα τό πίστεψε και παραγγέλνει τοῦ γιοῦ της:

- Θά σοῦ στείλω μιά δούλα νὰ τὴν ἀποκεφαλίσω και νὰ βάλεις τό κορμί της σ' ἓνα σακί και νὰ μοῦ τό στείλεις.

Τότε φωνάζει τῆ Λαμπρινή και τῆ στέλνει στο σουλτάνο γιὰ θέλημα. Χωρίς ὑποψία κινεῖ ἡ Λαμπρινή νὰ πάει στο σουλτάνο ἀλλά στο δρόμο ἀπάντησε μιά συν-

τροφιά, δύο γυναῖκες μ' ἓνα παπᾶ, πού πηγαίνανε νὰ λειτουργήσουν ἓνα ξωκκλήσι. Ἡ Λαμπρινή θυμήθηκε τότε τῆ συμβουλή τῶν γονιῶν της και κόλλησε στίς γυναῖκες, πού πήγαιναν μέ τὰ πρόσφορα σὰ χέρια, πήγε μαζί τους, λειτουργήθηκε και μετὰ τό ἀντίδωρο ξεκίνησε νὰ πάει στο σουλτάνο.

Ἡ δούλα τώρα, πού τὴν εἶχε κατηγορήσει, περίμενε μέ χαρὰ νὰ ἰδεῖ νὰ φέρνουν τό κορμί της στο σακί, ἀλλά ἀρροῦσε και γι' αὐτό ἀνησύχησε. Ἀπ' τὴν ἀγωνία της δέν ἄντεξε και πήγε ἡ ἴδια ὡς τό σουλτάνο νὰ ἰδεῖ τί ἐγίνε.

Μόλις τῆ βλέπει ὁ μπόγιας τῆς δίνει μιά μέ τό μπαλά του και τὴν ἔβαλε σ' ἓνα σακί πού εἶχε ἔτομο. Τότε εἶναι πού φάνηκε ἡ Λαμπρινή, πού ἔρχονταν απ' τῆ λειτουργία, και ὁ μπόγιας τῆς φορτώνει τό σακί και τῆ στέλνει στή μάννα τοῦ σουλ-

τάτου.

Ἐκεῖ φτάνει ἡ Λαμπρινή, αφήνει κάτω τό σακί, τό ἀνοίγουν και βλέπουν μέσα στή δούλα χτυπημένη ἀλλά ζωντανή ἀκόμα. Ὁ μπόγιας ἦταν μεθυσμένος φαίνεται και τῆ χτύπησε μέ τὴν ἀνάποδη τοῦ μπαλάντᾶ και δέν τῆ σκότωσε. Ἡ δούλα, ὅταν συνήλθε σέ λίγη ὥρα, κατάλαβε ὅτι απ' τό κρίμα τῆς Λαμπρινῆς κόντεψε νὰ χάσει τῆ ζωὴ της κι ἐξομολογήθηκε στή βασίλισσα τὴν ἀλήθεια.

Ἔστερ' απ' αὐτό ὅλοι στο παλάτι συζητοῦσαν γιὰ τῆ Λαμπρινή, μελετοῦσαν τίς ἀρετές της, τὴν ὁμορφία της και τὴν τύχη της. Ἐφτασε ὁ λόγος και στο σουλτάνο κι ὁ σουλτάνος διέταξε νὰ παρουσιαστῆ μπροστά του.

Ἡ Λαμπρινή τότε κατάλαβε ὅτι εἶναι ἡ

ώρα τῆς τύχης της καί πήγε πρώτα καί λετουρηγήθηκε, κοινώνησε καί ὕστερα κίνησε γιά νά παρουσιαστεῖ στό σουλτάνο. Ἐλεγε μέσα της ὅτι τώρα δέν θά λαθέσω τόν μπόγια καί θά μοῦ πάρει ἀληθινά τό κεφάλι.

Μόλις μπαίνει στήν αἴθουσα, πού ἦταν ὁ θρόνος, ὁ σουλτάνος τῆς λέει. Ἐσύ εἶσαι ἡ ἔξυπνη καί τυχερή, πού ἔβαλες ἄλλη νά χάσει τή ζωή της ἀντί γιά σένα;

-Ἐγώ εἶμαι, ἀπαντάει ἡ Λαμπρινή. Δέν ἀπολογήθηκε τίποτε σ' αὐτά πού τῆς εἶπε, γιατί τί θά καταλάβαινε ὁ σουλτάνος;

-Καί δέν φοβάσαι τώρα πού ἦρθε ἡ ὥρα νά πληρώσεις γιά τήν πονηριά σου; Τήν ξαναρώτησε ὁ σουλτάνος ἐπίτηδες γιά νά τήν τρομάξει.

-Ἐχω κάτι μέσα μου πού δέν μ' ἀφήνει νά φοβηθῶ, ἀπαντάει ἡ Λαμπρινή.

-Καί ποιό εἶν' αὐτό τό κάτι; Ῥωτάει περιέργως ὁ σουλτάνος.

-Εἶναι μυστικό καί δέν στό λέω, ἀπάντησε θαρρετά ἡ Λαμπρινή.

Τότε ὁ σουλτάνος θυμωμένος ἀλλά καί περιέργως τῆς λέει νᾶρθει πιά κοντά, γιά νά ἰδεῖ μήπως φαίνεται τίποτε ἐπάνω της.

Καθώς ἐπλησίασε ἡ Λαμπρινή, νιώθοντας ὅτι ἦρθε ἡ ὕστερη ὥρα της σήκωσε τό κεφάλι της στόν οὐρανό νά προσευχηθεῖ. Ἐκεῖνη τήν ὥρα μιά εὐωδιά μεγάλη βγήκε ἀπ' τό στόμα της καί ἐγέμισε τήν αἴθουσα τοῦ θρόνου. Ὁ σουλτάνος ἐμέθυσε ἀπό τήν εὐωδία καί τότε πρόσεξε τό ὠραίο της πρόσωπο καί τήν ἐρωτεύτηκε.

-Πές μου, τῆς λέει, τί εἶναι τοῦτο, πού ἔχεις μέσα σου καί δέν φοβάσαι. Τί εἶναι αὐτό, πού εὐωδιάζει τόσο ἀπό τό στόμα σου.

-Δέν θά καταλάβεις, πολυχρονεμένε μου, τοῦ λέει τότε ἡσυχά ἡ Λαμπρινή· δέν θά καταλάβεις κι ἄν σου τό πῶ, γιατί εἶσαι ἀβάφτιστος.

-Ἄν σέ πάρω γυναῖκα μου καί σέ κάνω σουλτάνο, θά μοῦ τό πεις; Λέει πάλι ὁ σουλτάνος.

- Δέν θέλω νά γίνω γυναῖκα ἐνός ἀβάφτιστου, λέει τότε ἡ Λαμπρινή καί εὐωδιάσει ἀκόμα περισσότερο τό στόμα της ἀπό τή θεία Κοινωνία πού εἶχε πάρει.

Τότε ὁ σουλτάνος τῆς λέει.

-Θά βαφτιστῶ, γιά νά σέ κάνω γυναῖκα μου.

-Ἄμα βαφτιστεῖς, τοῦ λέει τότε ἡ Λαμπρινή, θά εὐωδιάζει κι ἐσένα τό στόμα σου καί ἡ καρδιά σου.

Τότε ὁ σουλτάνος παραγγέλνει στή μάνα του νά ἔχει τή Λαμπρινή σάν γυναῖκα του καί αὐτός ἐπῆγε στούς Ἁγίους Τόπους, γιά νά βαφτιστεῖ νά γίνει καί χατζής καί ὕστερα νᾶρθει νά παντρευτεῖ τή Λαμπρινή.

Ἐφυγε ὁ σουλτάνος καί τότε ἡ μάνα του ἐσκύλιασε μέ τή Λαμπρινή, γιατί εἶδε ὅτι οἱ φόβοι της ἔβγαιναν σωστοί. Γι' αὐτό ἔκανε ὅ,τι μπορούσε, γιά νά χαλάσει αὐτόν τό γάμο. Πιάνει καί λέει τῆς Λαμπρινῆς.

-Ἄκουσε ἐσύ. Μή ξεχνᾶς ὅτι ἀκόμα εἶσαι δούλα. Αὔριο Κυριακή νά πάσεις νά σκουπίσεις ὅλο τό παλάτι μοναχή σου.

Ἡ Λαμπρινή εἶπε «μάλιστα» καί τήν ἄλλη μέρα, πού ἦταν Κυριακή, σηκώθηκε νύχτα καί πήγε καί λειτουργήθηκε. Μόλις σκόλασε ἡ ἐκκλησία, γρήγορα ἔτρεξε νά γυρίσει στό παλάτι γιά τό σκουπίσμα κρατώντας ἀκόμα τό ἀντίδωρο στό χέρι.

Στό δρόμο περνώντας έξω από ένα καλυβάκι άκούει βογγητά. Σταμάτησε, μπαινει μέσα και βρίσκει μιá γριούλα πού ψυχοπαράδωνε μοναχή της. Τή φίλησε μέ τά χειλή, πού εύδιαζαν άπ' τήν Άγία Κοινωνία, τής έβαλε στή γλώσσα και ένα ψιχουλο άπ' τό αντίδωρο κι έκεινή τής εύχήθηκε:

- Διαμάντια νά σκουπίζεις και χρυσάφια νά γνέθεις στή ρόκα σου. Και ξεψύχησε ή γριά.

Φεύγει τότε άπό κεί ή Λαμπρινή γρήγορα και φτάνει στό παλάτι. Πιάνει άμέσως τή σκούπα κι άρχίζει τό σκούπισμα. Παράξενο όμως, τά σκουπίδια γίνονταν διαμάντια και τά μάζεσε μέ τό φαράσι. Κι έπειδή ή βασίλισσα είχε άφήσει έπίτηδες ασκούπιστα πολλές μέρες τό παλάτι, έμάζεψε πολλά σακκιά διαμάντια και τ'άκρυφε κάτω άπ' τό κρεβάτι της. Τό βράδυ πήγε κουρασμένη νά κοιμηθει.

Τό πρωί πήγε πάλι ή μάννα του σουλτάνου άποφασισμένη νά χαλάσει τό συνοικέσιο και τής λέει:

- Αύριο θάρθουν οί βασιλικές φάντρες, για νά φάνουν τά νυφικά. Εσύ δέν έφερεις μαλλι άπ' τή μάννα σου. Και ν'άφερνες δέν θ'άκανε για βασιλικό νυφικό. Δέν κανεις για νύφη μου.

- Και τί μαλλι κανει για βασιλικό νυφικό; ρωτάει ή Λαμπρινή.

- Χρυσό βέβαια, άπαντάει ή βασίλισσα.

- Καλά, άς έρθουν αύριο οί φάντρες, λέει τότε άσυλλόγιστα ή Λαμπρινή.

Μόλις έφυγε ή μάννα του σουλτάνου, ή Λαμπρινή τρέχει στό κοπάδι της, κουρεύει τά πρόβατά της, πλένει τό μαλλι, τό στεγνώνει, τό ξαίνει και τό βάζει στή ρόκα νά τό γνέσει. Τό μαλλι πάνω στή ρόκα γινόταν χρυσό! Ήταν ή εύχή τής γριάς. Κάθισε όλη τή νύχτα ή Λαμπρινή και ένγεσε πολύ μαλλι και έφτιαξε διακόσια κουβάρια.

Τήν άλλη μέρα ήρθαν οί φάντρες μέ τούς άργαλειούς και τ'άχασαν. Τί κουβάρια ήταν αυτά, τί χρυσά νήματα! Θαύμασαν.

Κι ύφαναν τά ώραιότερα νυφικά. Η Λαμπρινή χείρονταν και ή μάννα του σουλτάνου λύσσαγε άπ' τό κακό της. Έπαράγγειλε στά γύρω βασιλεια νά στείλουν προξενίες για τό γιο της τόν σουλτάνο κι έκεινοι έστειλαν αύλικούς μέ θησαυρούς για δώρα στό σουλτάνο και στή μάννα του.

Έκεινες τίς μέρες έφτασε κι ό σουλτάνος πού είχε βαφτιστεί κι ένινε χριστιανός και τόν έλεγαν ρήγα πλέον κι όχι σουλτάνο. Η μάννα του του είπε:

- Νά τό σκεφτείς, για μου, πριν νά πάρεις γυναίκα σου αυτή τή φτωχιά. Άπό τά γύρω βασιλεια μ'άς έστειλαν τόσα προξενία και τά δώρα τους είναι ένα σακκί διαμάντια. Άπ' αυτό καταλαβαίνεις τόν πλούτο τους. Άν σου κινήσουν πόλεμο αυτοί, θ'άχουν νά πληρώσουν πληθος στρατιώτες και θά σου πάρουν τό βασίλειος και τό κεφάλι ακόμα.

Ό λόγος τής μάννας του έτάραξε τό βασιλιά και δέν ήξερε τί νά κανει. Η Λαμπρινή, πού τόν είδε συλλογισμένον, πήγε κοντά του τόν καλωσόρισε και τόν ρώτησε τί είχε. Ό ρήγας τής είπε τί είχε.

Άπό τώρα πού είσαι βαφτισμένος, του λέει τότε ή Λαμπρινή, δέν έχεις ανάγκη άπό τά πλούτη. Άν χρειαστείς πλούτη έχω πολλά κάτω άπό τό κρεβάτι μου.

Πάει ό ρήγας κοιτάζει κάτω άπ' τό κρεβάτι της και βλέπει τά σακκιά μέ τά διαμάντια. Βλέπει και τά χρυσά νυφικά και κατάλαβε τώρα τί δύναμη κρύβονταν μέσα σ' αυτή τήν ταπεινή βοσκοπούλα. Και για αυτό παράγγειλε γρήγορα νά έτοιμαστούν οί βασιλικοί γάμοι και παντρεύτηκε ή Λαμπρινή τό ρήγα, πού ένινε χριστιανός, για χάρη της.

Και για νά δείξει ότι ένινε καλός χριστιανός εκάλεσε στό γάμο όλους τούς φτωχούς του βασιλείου και μοίρασε σέ όλους πολλά χρυσά νομίσματα κι όλοι τόν εύχαρίστησαν και ζήσαν αυτοί καλά κι έμεις καλύτερα».

Κώστα Γανωτή: «Ό βοσκός Νικάνορας και τό Ρωμαιοκό», εκδόσεις Πηλός, σελ. 96 κ.έ.